

Rammer for fagligt samspil og vejen til SRP/SOP/SSO

Formål med workshop

- **BEGREBSAFKLARING:** At klargøre, hvad der ligger i begreberne fagligt samspil og flerfaglighed.
- **FORMÅL:** At repetere formålet med fagligt samspil og flerfaglighed
- **VIDENDELING:** At etablere en vidensdelingsplatform så skolerne kan udveksle materialer, og at skolerne lader sig inspirere af hinandens arbejde med det flerfaglige i forbindelse med de større skriftlige opgaver
- **ORGANISERING:** At eksemplificere organiseringen/studieplanen for flerfaglighed for de forskellige ungdomsuddannelser i forbindelse med de større skriftlige opgaver.
- **BINDINGER:** At kigge nærmere på særlige bindinger på fagligt samspil.

Hvad er flerfaglighed så?

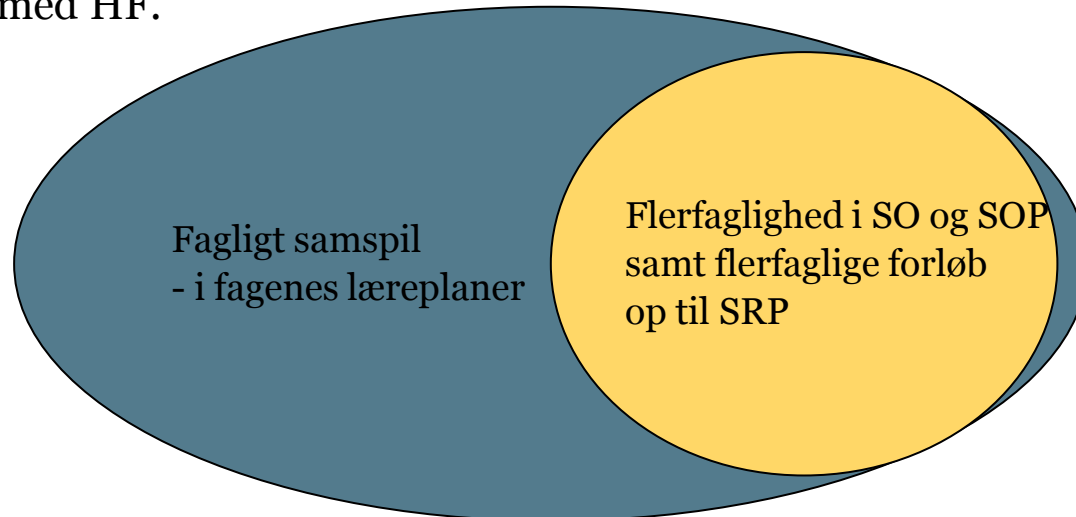
Fortolkningsrammen for begrebet flerfaglighed er ret bred. Forskerne er dog enige om at **begrebet indikerer et samspil mellem fagene, hvor fagenes forskellige metoder og arbejdsområder forbliver distinkte.**

Hvad står der i loven?

Fagligt samspil er det overordnede begreb, der bruges i lovtæksten om samspillet imellem studieretningsfag, obligatoriske fag og valgfag (STX, HHX, HTX) og om samspillet imellem fagpakkefag, obligatoriske fag, faggruppe og valgfag (HF). *Fagligt samspil* står centralt i dannelsen af fagpakker på HF.

Flerfaglige forløb indgår i lovtæksten i forbindelse med arbejdet henimod studieretningsprojektet (STX) og studieområdeprojektet (HHX og HTX). *Flerfaglige forløb* nævnes ikke i forbindelse med HF.

Som det kan ses er flerfaglighed primært skriftligt.

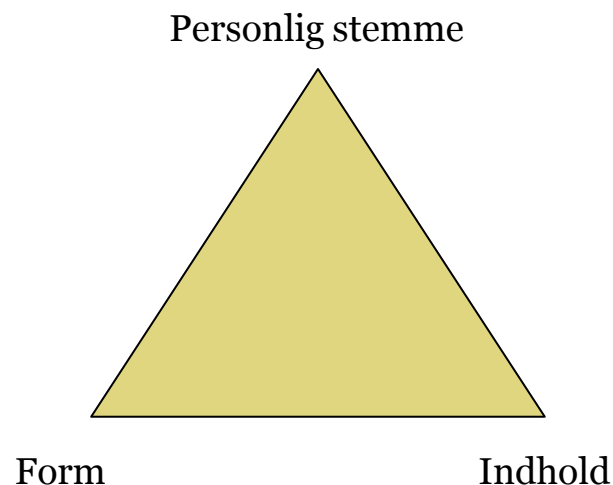

Skriftlighed i de flerfaglige forløb

Dimensioner i skriftlighed kunne være

- Korrekthed
- Formalia
- Sammenhæng
- Argumentation
- Genrebevidsthed
- Afsender/modtagerforhold
- At skrive for at lære
- Personlig stemme
- Formidling

Hvilke fag har ansvar for hvad?

Videndeling om de flerfaglige forløb

1. Del jer ind efter uddannelse
2. Del jer igen ind i grupper af 3-4
3. Kig på eksemplerne på <http://tinyurl.com/SIPIII>
4. (Læg MEGET GERNE egne forløb op)
5. Overvej, hvor I finder inspiration/hvor udfordringerne ligger mht. studieplanerne for de større skriftlige opgaver
6. Vi vender jeres inspiration/udfordringer i plenum

OVERGANG TIL FAGLIGT SAMSPIL

Almendannelse og fagligt samspil

Formal dannelse	Kategorial dannelse	Material dannelse
Rousseau	Klafki	Kant / Grundtvig
Barnet i centrum	Sagen i centrum	Stoffet i centrum
”Det hele menneske”	”Den entreprenante problemknuser”	”Den dannede medborger”
Leg og lyst til læring	Problembaseret undervisning	Kanonbaseret undervisning
=> personlige kompetencer	=> fagligt samspil	=> fagfaglighed

Fagligt samspil i læreplanerne

I alle læreplaner på tværs af uddannelserne er det således, at § 3.4 beskriver det faglige samspil. Minimumskravet lyder typisk således:

Dele af kernestof og supplerende stof skal vælges og behandles, så det bidrager til styrkelse af det faglige samspil mellem fagene og i studieretningen. I tilrettelæggelsen af undervisningen inddrages elevernes viden og kompetencer fra andre fag, som eleverne hver især har, så de bidrager til arbejdet med problemstillingerne og belysning af fagets almendannende sider.

I nogle fags læreplaner efterspørges der bestemte samarbejder. Fx er det sådan, at læreplanen i bioteknologi stx kræver ”et forløb, som omfatter et samarbejde med matematik”.

Fagligt samspil i læreplaner

Typisk er formålet med kravene til fagligt samspil:

- En styrkelse af **matematik og naturvidenskabelige fag** => altså at matematik indgår i fagligt samspil med andre fag
- En styrkelse af **sprogfag**, altså at (alle) andre fag inddrager tekster på engelsk i undervisningen og om muligt tekster på andre fremmedsprog
- Det faglige samspil organiseres i studieplanen
- Det faglige samspil koordineres af ledelse/lærerteams

Fagligt samspil i fagene

- STX Matematik har en central placering i det faglige samspil, specielt på A og B-niveau

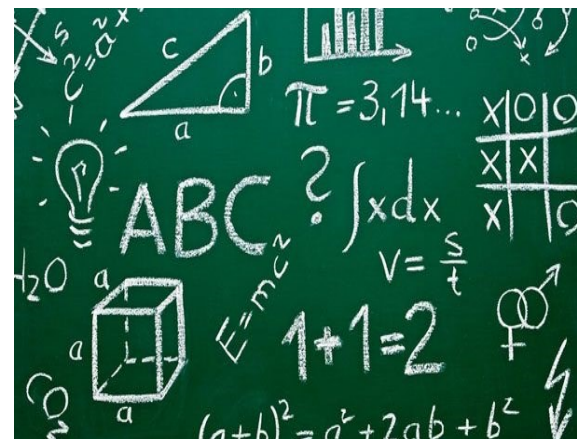
Der skal tilrettelægges sammenhængende undervisningsforløb, hvor matematik indgår i fagligt samspil med andre fag i studieretningen med det hovedsigte at udvikle elevernes kendskab til matematikkens vekselvirkning med kultur, videnskab og teknologi. Mindst ét af forløbene skal være et fagligt samspil med det andet (et andet) af studieretningens centrale fag.

STX matematik

I stx er der særlige krav i andre fags læreplaner til et samspil med matematik, det drejer sig om

- Naturvidenskabeligt grundforløb
- Fysik på A, B og C-niveau
- Samfundsfag på A-niveau
- Geovidenskab på A-niveau
- Bioteknologi A
- Kemi A

STX engelsk

Faget samarbejder med dansk og 2. fremmedsprog om fælles fagbegreber for analyse af sprog og tekster.

Når engelsk er nævnt i **2.3 Supplerende stof** i læreplanerne for stx står der enten:

*Der **kan** indgå materiale på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.
eller*

*Der **skal** indgå materiale på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.*

- **Kan** fagene er Billedkunst C, Biologi C, Design og Arkitektur C, Idræt C, Informatik C, Kemi C, Mediefag C, Naturgeografi C, Oldtidskundskab C, Religion C og Samfundsfag C
- **Skal** fagene er Billedkunst B, Biologi A, Biologi B, Bioteknologi A, Dramatik B, Dramatik C, Fysik A, Fysik B, Fysik C, Geovidenskab A, Græsk A, Historie A, Kemi A, Kemi B, Latin A, Latin B, Mediefag B, Musik A, Musik B, Musik C, Naturgeografi B, Samfundsfag A, Samfundsfag B.

STX engelsk og matematik

- Engelsk spiller en særlig rolle i Matematik på A, B og C niveau. Her indgår engelsk som en del af de faglige mål og en del af arbejdsformerne. Der står under faglige mål på alle tre niveauer:

2.1 Fagligt mål: Eleverne skal kunne [...] – læse matematikfaglige tekster på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog

Og under **3.2. Arbejdsformer** står der: Der skal herunder indgå tekster på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.

HTX engelsk og andre fremmedsprog

Når engelsk og andre fremmedsprog er nævnt i læreplanerne for htx står der ofte:

*Der **kan** indgå materiale på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.*

eller

*Der **skal** indgå materiale på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.*

- **Kan** fagene er Biologi C, Informatik C, Samfundsfag C
- **Skal** fagene er Biologi B, Fysik A, Fysik B, Geovidenskab, Idéhistorie B, Idræt B, Kemi A, Kemi B, Kommunikation og it A, Kommunikation og it C, Matematik A, Matematik B, Samfundsfag B, Teknikfag A, Teknologi A, Teknologi B

HHX engelsk og andre fremmedsprog

Når engelsk og andre fremmedsprog er nævnt i læreplanerne for hhx står der ofte:

*Der **kan** indgå materiale på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.*

eller

*Der **skal** indgå materiale på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.*

- **Kan** fagene er Afsætning B, Informatik C, Matematik C, Samfundsfag C
- **Skal** fagene er Afsætning A, Historie B, Informatik B, International Økonomi A, it A, Matematik A, Matematik B, Virksomhedsøkonomi A, Virksomhedsøkonomi B

HF engelsk og andre fremmedsprog

Når engelsk og andre fremmedsprog er nævnt i læreplanerne for hf står der ofte:

*Der **kan** indgå materiale på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.*

eller

*Der **skal** indgå materiale på engelsk samt, når det er muligt, på andre fremmedsprog.*

- **Kan** fagene er Billedkunst C, Design og arkitektur C, Mediefag C og Naturvidenskabelig faggruppe
- **Skal** fagene er Dans C, Dramatik C, Musik C

Summegrupper om fagligt samspil

Hvilke væsentlige muligheder og udfordringer ser I med hensyn til det faglige samspil på jeres skole?

Vi samler op i plenum.

